Gemeente Borne

Raadsmemo

Nummer
24int02605

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	College van B&W	K. Vrielink	11-06-2024

betreft
Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte

Portefeuillehouder
D. Vermorken

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Het huidige beheerkwaliteitsplan (2014 – 2023) en de Nota Kapitaalgoederen (2021-2024) lopen ten einde en vragen om actualisatie. Dit willen we onder brengen in een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). In dit plan kan de raad financiële en beleidsmatige kaders stellen ten aanzien van de kwaliteit van de (her)inrichting en beheer van de openbare ruimte in relatie tot de opgaven waar de gemeente Borne voor staat.

Geachte raadsleden,

De openbare ruimte speelt een grote rol in ons leven. Het is de plek waar we ons door verplaatsen, waar we bewegen, spelen en met elkaar samenkomen. Het is daarom van belang dat we de openbare ruimte schoon, heel en veilig houden én toekomstbestendig inrichten.

Daarbij zijn er diverse opgaven die van invloed zijn op de kwaliteit en het gewenste gebruik van de openbare ruimte. Thema's zoals klimaatverandering, biodiversiteit, duurzaamheid, ruimtedruk, het welzijn van de inwoners en participatie zijn actueel. Zo hebben langdurige droge periodes een negatief effect op planten en bomen, zorgen hevige regenbuien ervoor dat straten soms onder water komen te staan en neemt zowel de onder- als bovengrondse claim op de openbare ruimte toe. In de omgevingsvisie wordt de visie op deze thema’s vastgelegd. En in het programmaplan Duurzaamheid heeft de raad de ambitie vastgesteld om in 2050 een klimaatbestendig én klimaatneutrale gemeente wil zijn. Wat dit alles betekent op tactisch vlak in samenhang met strategische doelen en operationele werkzaamheden, leggen we vast in een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR).

Ook zien we een enorme opgave voor revitalisering van de oude wijken in Borne. Een groot gedeelte van deze naoorlogse wijken in Borne zijn ouder dan 50 jaar. De openbare ruimte is zodanig verouderd of versleten, dat onderhoud niet langer toereikend en effectief is. In deze wijken dient de openbare ruimte vervangen te worden. Naast technische noodzaak, kunnen er ook beleidsmatige redenen zijn om openbare ruimte te vervangen. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie, leefbaarheid en/of klimaatverandering. Gezien de brede context en de omvang van deze opgave is er behoefte aan het

opzetten van een structurele en procesmatige aanpak met duidelijk (financiële) kaders voor inrichting en beheer.

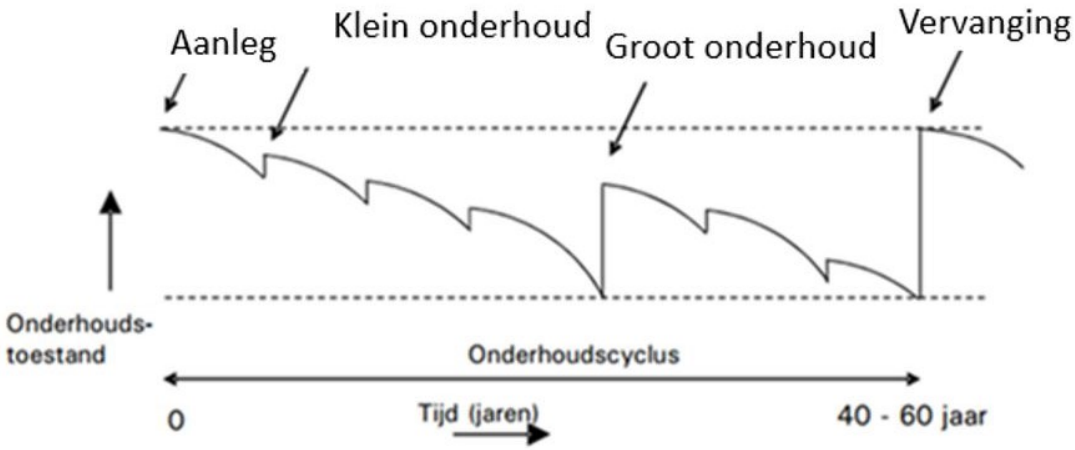
Wat is een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte

Het IBOR bevat een analyse van het huidige areaal en beschrijft het ambitieniveau en de strategie bij regulier onderhoud (operationeel beheer), levensverlengend onderhoud, revitalisering (wijkaanpak) en gebiedsontwikkeling. Het is de leidraad, met ontwerp-, inrichting- en beheerprincipes van de openbare ruimte in onze gemeente. De benodigde investeringen en onderhoudsbudgetten voor de komende jaren worden inzichtelijk in dit beleidsplan. Het huidige beheerkwaliteitsplan (2014 – 2023), de Nota Kapitaalgoederen (2021-2024) en het Meerjaren Investerings Plan (MJIP) voor revitalisering van de oude wijken (wijkaanpak) zijn onderdeel van het IBOR. En ook de inzichten opgedaan in de pilot natuurlijk maaibeheer in 2023 en 2024 worden in dit beleidsplan opgenomen. De planning is om in Q2 2025 het IBOR ter besluitvorming aan te bieden aan uw raad.

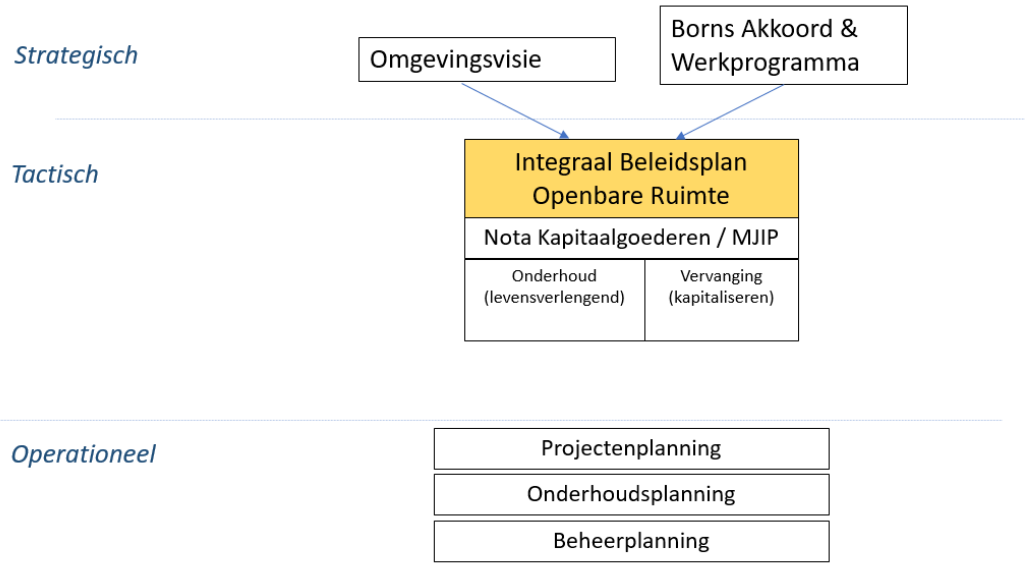
Balans tussen groot onderhoud en vervanging

Na nieuwe aanleg is in eerste instantie dagelijks onderhoud voldoende om (een onderdeel van) de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden voor normaal gebruik. Na een bepaalde periode, die afhankelijk is van de functie en gebruiksdruk van een gebied, moet er groot onderhoud worden gedaan als dagelijks onderhoud niet meer afdoende is. Daarna is het gebruiksniveau weer op voldoende niveau. Wanneer ook met groot onderhoud het niveau niet meer op voldoende niveau gerealiseerd kan worden zal overgegaan worden tot vervanging, reconstructie of herinrichting. Al deze beheermaatregelen samen heten de cyclus van beheer (zie ook figuur 1). Dit proces wordt ook tijdens de raadsexcursie toegelicht.

Met het IBOR willen we tot een goede balans komen tussen enerzijds (groot) onderhoud en anderzijds vervangingen, zodat de technische en economische levensduur van bijvoorbeeld een weg of riolering zo lang mogelijk gebruikt kan worden en er zo min mogelijk kapitaalvernietiging plaats vindt. Dit vraagt goede integrale afstemming in de organisatie en daarbuiten.

Relatie IBOR met andere beleidsnotities
In deze schematische weergave is de samenhang tussen de verschillende beleidsplannen inzichtelijk gemaakt.

Raadsexcursie
Om u te inspireren en informeren over bovenstaande nodigen wij u uit voor een interactieve excursie door Borne op **3 september van 19 uur tot 21.30 uur**. Wij praten u kort bij over de vervangingsopgave en het integraal inrichten en beheren van de openbare ruimte. Om vervolgens op de fiets naar schouwlocaties te gaan, waar we met elkaar de inrichting en het onderhoudsniveau bespreken in relatie tot onze ambities.

Het programma in hoofdlijnen:

19:00 uur	Inloop met koffie en thee
19:15 uur	Welkom door wethouder Vermorken
19:20 uur	Presentatie over wijkaanpak en IBOR
19:50 uur	Schouw Openbare Ruimte 3 locaties
21:00 uur	Terugblik schouw en bespreken enkele stellingen
21:30 uur	Afronding

Scenario's
Om te komen tot een goede volgordelijkheid in het revitaliseren van wijken willen we de raad een prioriteringskader voorleggen ter besluitvorming. Met dit prioriteringskader wordt bepaald welke wijken als eerste toe zijn aan revitalisering. Hierbij wordt zowel naar technische levensduur als beleidsmatige noodzaak gekeken. Het zorgvuldig en onderbouwd prioriteren en afwegen van noodzakelijke groot onderhoud en vervangingen is een belangrijke stap om de veiligheid en gezondheid van gebruikers van de openbare ruimte te waarborgen, en tegelijkertijd de kosten op lange termijn in de hand te houden.

Daarnaast moeten er ook keuzes worden gemaakt over het gewenste kwaliteitsniveau van aanleg en beheer, het tempo voor het revitaliseren van oude wijken en de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld wegen en riolering.

In oktober leggen we het prioriteringskader ter besluitvorming voor aan de raad. Vervolgens presenteren we in december verschillende scenario's waaruit een keuze moet worden gemaakt, zodat dit financieel uitgewerkt kan worden in het IBOR. Dit gaat dan over het gewenste kwaliteitsniveau, het tempo voor het revitaliseren van oude wijken en de afschrijvingstermijnen. De financiële impact wordt vertaald naar de kadernota en begroting 2026 en verder.